

valita potilaan elinympäristön mukaisesti luotettavista kantakokeelmista. Testin tulee olla hyväksytty, jolloin sen herkkyys ja spesifisyys on tutkittu ja toistettavuus on tiedossa. Valitettavasti allergiatutkimuksessa koirilla Suomessa käytetään myös testejä, joita ei ole kriittisesti arvioitu. Veritestillä voidaan selvittää myös ruoka-aineiden aiheuttamia IgE-vasteita sekä sellaisten ärsykkeiden reaktiota, joiden säilyvyys ihotestiliuoksissa on huono.

Testivalinnat on syytä jättää asiantuntijoiden päätettäväksi ja arvioitaviksi. Testit täydentävät toisiaan erilaisten asioiden mittaamisessa. Yksilöllisesti voidaan myös haluttaessa valmistaa testi erityisasian tutkimiseksi potilaan omasta materiaalista.

Allergian hoito ja ehkäisy

Elimistön puolustusjärjestelmä toimii kokonaisuutena. Se koostuu kahdesta pääosasta, soluvälitteisestä puolustuksesta ja vasta-ainevälitteisestä puolustuksesta. Puolustusjärjestelmään pääseminen edellyttää limakalvon tai ihon läpäisyä. Hyödyllisen puolustuksen tehtävä on torjua vierasta joko solujen avulla tai suojaavien vasta-aineiden avulla. Ylikuumennut, allergisoitunut puolustus reagoi normaaleihin asioihin.

Taipumus allergiaan on perinnöllistä. Ennaltaehkäisyä tulisi siis pidättäytyä jalostamasta allergista yksilöä ilman erityisen painavaa syytä. Jos tällä on kuitenkin rodunjalostukselle jotain erityisesti annettavana, on partneriksi valittava terve yksilö ja jälkeläisten varhishoidossa vältettävä haitalliseksi tiedettyjä ärsykeitä. Herkkä kausi näyttää olevan ensimmäinen vuosi. Tarkemmat tiedot allergian perinnöllisyydestä koiralla vielä puuttuvat. Ihmisestä tiedetään jäl-

keläisen riskin olevan 75 - 100 %, jos molemmat vanhemmat ovat allergikkoja, 50 - 75 %, jos toinen on allergikko, ja jopa 25 %, jos kumpikaan vanhemmista ei ole allergikko.

Allergikkaa voidaan hoitaa nk. oireenmukaisesti (epäspesifisesti) tai allergeenikohtaisesti (spesifisesti). Oireenmukainen hoito ei edellytä testaamista, mutta edellyttää potilaan oireen lukemista nk. kriittisistä pisteistä ja jatkuva reagoitivalmiutta tarpeen mukaan. Tavoitteena on nostaa kutinakynnystä tasolle jolla potilas ei huomaa reagoivansa allergisesti. Edellytys lääkinnälle on, että potilaan omistaja on opetettu lukemaan koiransa kriittisiä pisteitä ja säätämään kutinakynnystä ylemmäs. Säädessä on useita mahdollisuuksia, jotka räätälöidään tapauskohtaisesti. Tuloksena onnistuneesta työstä on infektiokierteen katkeaminen, kun koira ei raavi ihoaan, korviaan tms. paikkaa.

Allergiatesti auttaa päättämään kohdistetusta eli spesifisestä hoidosta, jossa elimistö voidaan valjastaa tuottamaan suojaavaa vasta-aineita ärsykekohtaisesti. Rokottamista allergeenilla kutsutaan siedättämiseksi. Omistaja voi suorittaa rokottamisen opastuksen jälkeen itse. Rokotusohjelman keskeytettyä 6 - 9 kk, voidaan muuta lääkitystä purkaa pois. Siedättää voidaan vain hengitetyille ärsykeille, ei ruoka-aineille. Tulokset vaihtelevat riippuen käytetyistä tutkimusmenetelmistä, tulehdustilan hallinnasta karsimalla liikoja altisteita, rokotteiden valmistajasta yms. Rokotevasta-aineet eivät säily, vaan rokottaminen edellyttää jatkuvuutta (ylläpitorokotus noin kerran kuukaudessa).

Hoidossa huomioon otettavia asioita on paljon enemmän kuin testissä saadaan vastauksia, joten